

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ДИМИТЪР ТАЛЕВ“ - С. ХВОСТЯНЕ

общ. Гърмен, обл. Благоевград

2942 с. Хвостяне тел. 0897203906 email : ou.dtalev@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

Директор: Джевдет Дренк /

ПРОГРАМА

ЗА

***ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧЕНИЦИ
ОТ УЧИЛИЩЕ 2021/2022 г.***

Програмата е създадена на основание чл.263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование. Приета е на заседание на Педагогическия съвет на 03.09.2021 г. с решение №15, утвърдена със заповед на директора №РД-08-221/08.09.2021 г. и е съгласувана с Обществения съвет - Протокол №9/07.09.2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение.
2. Основа за изработване на училищната политика.
 - 2.1.Причини за отпадане - ранно напускане на училище.
3. Мисия и визия на училището по отношение на превенция на напускане.
4. Анализ на училищно ниво.
 - 4.1.SWOT анализ.
5. Цели на училищната политика за превенция на напускане от училище.
 - 5.1.Целева група
6. Дейности за превенция на напускане от училище.
7. Очаквани резултати.

1. Въведение

Настоящата програма е в съобразена с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование.

Настоящата Програма конкретизира нормативни документи в три основни направления:

1. Превенция на преждевременното напускане на училище в ОУ „Димитър Талев” чрез:
 - анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система,
 - идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях,
 - планиране на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от напускане;
2. Интервенция срещу преждевременното напускане на училище чрез:
 - 2.1. Повишаване участието и ангажираността на родителите.
 - 2.2. Кариерно ориентиране, консултиране и продължаване на образованието след 7. клас..
3. Политики за компенсирание на ефекта от преждевременното напускане на училище
 - Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждеременно напусналите я;
 - създаване на възможности за самостоятелно учене с цел признаване на резултати;
 - Кариерното ориентиране и консултиране съдействат за информиран избор на образователен и професионален път от семейството и детето, засилват мотивацията за оставане в училище и придобиване на образователна степен.

Училищната политика за превенция на напускане на ученици е изработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската Комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020“ и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живо, в съответствие с Националната стратегия за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система /2013-2020/.

При изготвянето на програмата на ОУ „Димитър Талев” за превенция на ранното напускане на образователната система са отчетени:

- Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни;
- Сътрудничество в образователните институции за насърчаване на позитивната училищна култура, работата в екип в рамките на училищната общност;
- Координираните мерки на всички нива;
- Проследяване на напредъка на ниво училище.

Училищната политика за превенция на напускане на ученици се базира на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование, може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;

- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

2. Основа за изработване на училищната политика.

2.1. Причини за отпадане - ранно напускане на училище.

2.1.1 Икономически причини:

- Безработица, ниски доходи, понижен жизнен стандарт на семействата
- Качество на живот на определени социални слоеве;
- Поради задължение да гледа по-малкия си брат/сестра;
- Използване на детето, не посещаващо училище като трудов ресурс (подпомага формирането на семейния бюджет или участие в домакинската работа.);

2.1.2. Образователните причини:

- затрудненията при усвояване на учебния материал;
- слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище;
- наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.;
- възможност за обучение в професионална паралелка;

2.1.3. Етнокултурни причини:

- по-ранното стъпване в брак;
- страх на родителите поради опасност от открадване;
- по-ниска ценност на образованието;
- психологически причини:
- чувство за неуспех;
- Отчуждение от натрупания училищен опит, неувереност в себе си;
- Самовъзприемане: „нямах късмет“, „не ми провървя“, усещане за ограничен контрол върху събитията;
- Специфични етнически, религиони и езикови измерения;
- Етнически вътрешногрупови норми предопределящи специфичните причини за преждевременно напускане на училище;
- Слаба заинтересованост на родителите за образованието на децата им;
- Липсата на адекватна комуникация с родителите на децата в риск;
- Академичният стил на учебните програми и големия обем на информация в уроците.

2.1.4. Социални причини: Семейни причини /при учениците от ромски произход/:

- Нежеланието на родителите детето да ходи на училище, страх от изпращане в друго населено място, страх от открадване ;
- Липсата на подкрепяща среда около училището;
- Необходимост за извършване на работа в дома, грижа за роднини, близки;
- Конфликти в семейството, проблеми между родителите (развод, нови партньори на родителите, пианство, побой).
- Смяна на местоживеенето, трудова миграция на родителите;
- Липса на родителски надзор и заинтересованост на родителите;
- Негативно отношение към образованието на родителите и/или детето;
- Прекъснали обучението си поради сключване на брак, раждане на дете;
- Слаба публични изяви на децата;

2.1...5. Институционални причини.

- липсата на точни данни за броя на децата в задължителна училищна възраст;
- Липсата на диалог с останалите институции имащи отношение към децата;
- недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище;
- недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система.

3. Мисия и визия на училището по отношение на превенция на напускане.

3.1. Мисията на ОУ „Димитър Талев“ е да осигурява на качествено образование ориентирано към динамично променящият се свят, което съчетава толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозна идентичност на всеки гражданин.

Възпитанието и обучението са насочени към индивидуалните способности на учениците за овладяване на българския език и предоставяне на пълноценни знания, умения и компетентности. Чрез гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- учениците да получат знания, умения и компетентности;
- да се изградят като свободни и толерантни личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- да развият творческите си заложби и способности;
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот;

3.2. Визията на училището, е да осигурява ефективна и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот.

- Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците-клубове по интереси и работа по проекти;
- Съчетаване на класно-урочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание.
- Висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;
- изкуство, танцови изяви.
- Работа с деца в неравностойно положение.
- Работа с деца с хронични заболявания и поведенчески проблеми.
- Работа с деца с различна етническа принадлежност;
- Функционална и уютна образователна среда.

4. Анализ на училищно ниво.

В ОУ „Димитър Талев“ - с. Хвостяне се обучават ученици от два етноса- турски и ромски. Съотношението на етносите в проценти е 55 на 45. Обучението се води сутрин и следобяд. До обяд са редовни часове, а след обяд функционират две ГЦОУД. Една група за начален етап и една група прогимназиален етап. Обхванати са всички ученици.

От първи клас са обхванати всички ученици за създаване на навици за учене. Педагогическият персонал е от 12 учители. Учениците не се делят по етнически принцип, а се диференцират по класове. Непедагогическият персонал се състои от 2 човека: 2 чистач/хигиенисти.

Обучението се води в една сграда на два етажа, като начален етап е на първи етаж, а прогимназиален етап се обучава на втори етаж. Това спомага децата да се интегрират плавно, етнически и възрастово. През 2020/2021 и 2021/2022 учебна година няма отпаднали ученици:

20-21	Отпаднали ученици						Общо
клас	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
Брой отпаднали	0	0	0	0	0	0	0
20-22	1.	3.	4.	5.	6.	7.	
Брой отпаднали	0	0	0	0	0	0	0

Родителите се ангажират с училищния живот и проявяват интерес към успехите на децата си. Това са предимно родители на ученици от начален етап на обучение. На родителски срещи се наблюдава активност. Но има и малки изключения. При такива случаи класните ръководители посещават домовете на учениците.

4.2. SWOT анализ:

Силни страни:	Слаби страни	Възможности	Заплахи
Квалифицирани учители. Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ. Извънкласни дейности. Възможности за изява в различни области. Създаване на приятелска среда. Добра материална база. Работа по проекти, клубове по интереси. Групи за целодневно обучение. Безплатни закуски I-IV клас. Безплатни учебници I-VII клас. Извършване на редица дейности по превенция на отпадането.	Неусъвършенстван регистър на ученици, застрашени от отпадане Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане. Недостатъчно ефективно взаимодействие училище – родители. Голям брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците, което е предпоставка за отпадане. Слаб родителски интерес и контрол. Недостатъчно ефективно взаимодействие на училището с други институции, работещи по проблемите на преждевременното напускане на образователната система.	Кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности. Интерактивно обучение. Гражданско образование. Ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите им. Нови форми за по -голямо ангажиране на родителите разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, и чрез активна работа със семейството. Поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете. Оценка и актуализиране на мерките. Разширяване на връзките с извънучилищните институции. Реинтеграция на отпаднали ученици.	Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите. Неефективни и неизпълними санкции по отношение на децата. Нисък жизнен стандарт на семействата на учениците. Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище. Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашени от отпадане деца. Негативно влияние на „улицата“ Миграционни процеси, честа смяна на местоживеенето

5. Цели на училищната политика за превенция на напускане от училище.

Обща цел:	Конкретни цели.	Индикатор
Обхват и задържане на децата в училище чрез мотивация и създаване на положителна нагласа към учебния процес.	Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност Създаване на положителни нагласи към учебния процес Изграждане на външна подкрепяща среда за превенция на отпадането./повишаване на взаимоотношенията на родителите и институциите./ Превръщане на училището в привлекателно място за учене и за развиване на способностите на учениците чрез изграждане на цялостна и системна връзка между задължителната учебна подготовка и участието на учениците в извънкласни и извънучилищни форми на работа. Подпомагане въвеждането на интеркултурното образование в училище – чрез различните ИУЧ и предметите от задължителната подготовка, с цел разнообразяване на учебната програма и приближаването ѝ до потребностите на ученика. Намаляване на неизвинените отсъствия с 10% спрямо предходната 2020 /2021 учебна година. Да открием тази област, в която ученикът е добър. Да му помогнем да доразвие своите знания и умения в тази област. Чрез това, в което е добър да развие допълнителни знания и умения и в останалите области, които са заложили в учебните програми. Привличане на родителите за активно участие в училищния живот и включването им при разрешаване на проблеми.	намаляване на неизвинени и извинени отсъствия успеха на застрашените ученици подобряване микроклимата и част от конфликтите в училище.

5.1. Целева група

Ученици от I до VII клас, които са застрашени от отпадане по различни причини, за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа; В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от училището като смисъл на превенция. Целевата група остава отворена за изменение.

6. Дейности за превенция на напускане от училище.

Вид дейност	Описание на дейността	Срок	отговорник
Сформиране на екип за работа на ученици в риск	Избиране на екип за работа	Септември – декември 2021	директор
Идентифициране на застрашените от отпадане ученици	Проучване и определяне на учениците в риск от отпадане индивидуална оценъчна карта	Септември – декември 2021	координатор
Създаване и водене на регистър	Създаване и водене на регистър на учениците в риск от отпадане от училище и попълване на електронен формуляр към РУО.	Януари – юни 2022	Координатор директор
	При настъпили промени по време		

	на учебната година информацията към регистъра ще бъде допълвана и актуализирана.		
Изготвяне и работа по индивидуална програма за ученик в риск от отпадане	Извършване на индивидуална оценка на ученика в риск и набелязване на основни цели за работа за намаляване на риска от отпадане. Периодична оценка и актуализиране на мерките. Изготвяне на доклад за постигнатите резултати	Септември 2021- юни 2022	Кл. р-ли координатор
Създаване на подкрепяща среда в класа на застрашените ученици	Създаване на ученически актив и ученици- настоящи на застрашените ученици. Изграждане на мотивация за посещение на училище . Участие в живота на училищната общност.	Септември 2021- юни 2022	Кл. р-ли координатор
Намаляване на неизвинените отсъствия	Провеждане на дискусия сред учениците за участието им в училищния живот. Картотекиране на ученици с голям брой неизвинени отсъствия.	януари 2022г. и постоянно през учебната година	Кл. р-ли координатор
Намаляване отпадането на ученици от училище	Посещение по домовете на застрашените ученици от отпадането на класните ръководители и ученици от класа. Установяване на ефективен диалог училище-външни институции, имащи отношение по проблема. Организиране на благотворителни акции за подпомагане на застрашени и социално слаби деца.	Септември 2021- юни 2022 декември 2021 март 2022	Екип Екип
Ограничаване отпадането поради ранни бракове или започване на работа	Провеждане на тематични здравни беседи -лекция по превенция на ранните бракове; лекция за здравната просвета на учениците и предпазване от различни заболявания.	март 2022	Мед.специалист
Повишаване успеха на учениците	Определяне на ученици да помагат на застрашените, допълнителна работа по време на учебни занятия. Среца с роби завършили средно и висше образование, активни участници в обществен живот Допълнителна работа по време на лятната ваканция.	Октомври Април Юни 2022	Кл. р-ли директор
Планиране и реализиране на обучение към всеки ученик	Индивидуална програма на обучение според спецификата и нуждите на учениците за допълнителна работа, насочена към техните специфични потребности.	Юни 2022	Кл. р-л наставник

Развиване индивидуалните способности на учениците	Проучване чрез анкети и други методи на желанията за участие на учениците в извън класни дейности. Сформиране на групи по извънкласни дейности в зависимост от желанията. Изготвяне на тематични табла и украси от ученици.	Септември - юни	Учители, кл. р-л, директор
По-голям обхват за допълнително обучение по български език чрез използване на подходящи форми за допълнително обучение/консултации, работа по програми и проекти	Организиране на допълнително обучение по БЕЛ, математика на ученици с обучителни затруднения, като обща подкрепа за личностно развитие. Създаване на кът – „Класна библиотека“ за усвояване на книжовния български език.	Септември - юни	Всички учители, кл. р-л, директор
Квалификация и обучение на педагогическите специалисти насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище	Запознаване с добри практики от други училища. Участие в работни съвещания, организиран и от РУО. Запознаване с националната програма за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система. Кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности.	постоянен Септември октомври 2021	Всички учители
Незаинтересованост на родителите към училищния живот.	Дискусия с родители и ученици за взаимоотношенията - със съученици, учители, в семейството. Ангажиране на родители в подготовката на класни и извънкласни спортни мероприятия и тържества. Ангажиране на родители в благотворителни акции.	Ноември 2021 Септември- юни 2022	Всички учители, директор
Въвеждане на интеркултурно образование	Чрез фолклор на етносите	Октомври 2021	Учители по музика
Лекции в час на класа „Деца помагат на деца“.	Включване в инициативи организирани от училището и общината	Септември 2021- юни 2022	Всички учители
Организиране на творчески и спортни дейности с общ интерес;	Спортни състезания и игри по класове.	Септември юни	Кл. учители Учители по ФВС
По-голяма атрактивност на	Чрез атрактивност на уроците се цели максимално намаляване на	2021-2022	Всички учители

преподавания материал чрез електронни уроци и онагледяване и практическа насоченост.	броя неизвинени отсъствия и привличане на учениците в училище.		
Подобряване на материално-техническата база.	Освежаване на мебелировката в класните стаи с подкрепата на родителите. Набиране на дарителски средства	Септември-август	Колектив директор
Ефективно включване на ресурсите на местната общност	Разширяване връзките с извън училищните институции - кметство, ОБА-Гърмен.	Септември - юни	Педагогически състав, директор
Оценяване изпълнението на Училищната програма	Анализ и оценка на изпълнението на Училищната програма	Юни 2022	Педагогически съвет

7. Очаквани резултати.

- ✓ Училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от с. Хвостяне, подлежащи на задължително обучение.
- ✓ Учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности.
- ✓ Намаляване броя на отпадналите ученици.
- ✓ Максимално овладяване на книжовния български език
- ✓ Да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество.
- ✓ Учениците да развиват творческите си заложби и способности.
- ✓ Учениците да изградят умения и навици за здравословен начин на живот
- ✓ Толерантна и функционална образователна среда.
- ✓ Намаляване броя на неизвинените отсъствия.
- ✓ По - голяма ангажираност и заинтересованост от страна на родителите.

Всички действия и мероприятия да са подчинени и извършват при стриктно спазване на **НАСОКИТЕ ЗА РАБОТА НА СИСТЕМАТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ** през учебната 2021- 2022 г. в условията на COVID- 19.